

De coronacrisis in de Democratische Federatie van Noord-Syrië

De Democratische Federatie van Noord-Syrië bereidt zich voor op de dreigende uitbraak van het virus COVID-19 nu de eerste besmetting op het grondgebied – gecontroleerd door het regime van Bachar – werd vastgesteld, meer bepaald in Damascus op 22 februari 2020. Het autonome bestuur heeft snel een aantal maatregelen genomen om de komst van het coronavirus naar Rojava te vermijden of de verspreiding ervan te vertragen.

De redactie van dit artikel is gebaseerd op interviews met mevrouw Jamîla Hamî, de co-voorzitster van Heyva Sor van Kurdîstanê (de Koerdische Rode Halve maan), en de heer Dr. Mustafa Ciwan, covoorzitter van het gezondheidscomité. Deze informatie werd verder gestoffeerd en ondersteund, enerzijds door ontmoetingen met journalisten en lokale organisaties en anderzijds aan de hand van eerdere rapporten van bezoeken ter plaatse.

De toestand in de Democratische Federatie van Noord-Syrië

Tot vandaag zijn de 600 uitgevoerde testen op verdachte gevallen allemaal negatief gebleken. De ongerustheid is nochtans groot met een mogelijke gezondheids crisis in het vooruitzicht. Een rapport vanwege het Informatiecentrum van Rojava van 5 april wijst op de vele problemen waarmee de Federatie geconfronteerd wordt in de strijd tegen het coronavirus¹. Het tekort aan middelen en aan internationale hulp, de aanwezigheid van verschillende vluchtelingenkampen en van overbevolkte gevangenissen waar vooreerst de hygiënische omstandigheden desastreus zijn en waar verder de sociale distantiëring onmogelijk kan worden toegepast, maken het besmettingsgevaar zeer groot, en het testen van- en de hulp aan de besmette personen zeer moeilijk.

Tegelijkertijd worden de stad Hasake en de omliggende regio's geconfronteerd met veelvuldige onderbrekingen van de watertoevoer sinds de inval van de Turkse staat in Serîkanîye. Immers, het waterstation van Allouk dat de stad moet bevoorraden is ondertussen onder Turkse controle. Heyva Sor, 'het Koerdisch Rode Kruis'², neemt zich voor water per vrachtwagen aan te voeren soms vanuit Qamîşlî, om haar voorzieningen te kunnen bevoorraden.

Het is voor het autonoom bestuur zeer moeilijk een lange termijnstrategie uit te werken vermits ze niet over betrouwbare informatie beschikt betreffende de toestand in Syrië³. De Heer Ciwan Mustafa, covoorzitter van het gezondheidscomité, wijst erop dat de vrijgegeven cijfers weinig

¹Rojava Information Center (2020), « The coronavirus crisis in North and East Syria », <https://rojvainformationcenter.com/>

² Het Rode Kruis in moslimlanden.

³ Ter informatie : de site Syria direct biedt een interactieve kaart van Syrië die de verdachte en bevestigde gevallen van corona weergeeft. Zie: <https://syriadirect.org/news/mapping-coronavirus-in-syria-unofficial-cases-and-hot-spots/>

betrouwbaar zijn.” één geval in Homs, één geval in Damascus, ... dit is gewoonweg niet mogelijk in de logica van een virale besmetting“. De telling lijkt eerder achterhaald, temeer omdat Syrië bovendien nauwe banden heeft met Iran, een land dat zwaar is getroffen door de pandemie.

De gevoerde acties

Der noodnummers voor het coronavirus.

De Democratische Federatie van Noord-Syrië heeft sinds 1 maart 2020 de grenspost tussen Irak en Rojava in Faysh Khabur gesloten⁴. De wegen tussen de zones van het regime en Rojava zijn eveneens onder controle. De straten worden gedesinfecteerd en een lock-out werd ingesteld van 23 maart tot en met 21 april. Newroz, het Koerdische Nieuwjaar dat op 21 maart wordt gevierd, is afgelast. Informatiecampagnes werden opgezet onder meer in de vluchtelingenkampen, enerzijds over de toe te passen hygiënische praktijken en anderzijds over de ontwikkeling en de transmissie van het virus. Vier noodnummers zijn beschikbaar. Twee bijscholingscentra werden opgericht voor artsen en verplegend personeel. Ze zijn gelegen in Hasake en Qamîşlî. Om het tekort aan medisch materiaal op te vangen worden beademingstoestellen en maskers gemaakt in het kanton Cêzîreh. Rojava beschikt immers maar over 27 beademingstoestellen⁵. In de komende dagen worden twee centra ingericht om de besmette personen in quarantaine te zetten. Heyva Sor stelt 120 bedden ter beschikking en het gezondheidscomité 200.

De uitgevoerde tests

Het medisch personeel kan lokaal tests uitvoeren dankzij een samenwerking tussen het lokaal gezondheidscomité en het Zweeds onderzoeksinstituut PEAS⁶. Deze tests, die oorspronkelijk ontwikkeld werden om longziektes te detecteren, werden nadien aangepast om het Covid-19 virus op te sporen en dit met een betrouwbaarheid van 80%⁷. Het betreft een speekseltest waarvan het resultaat na 30 seconden reeds beschikbaar is. Als de test negatief is wordt 72 uur later een tweede test uitgevoerd. Als een test positief is moet deze worden bevestigd door een meer betrouwbare PCR-test (polymerasekettingreactie) ten einde foutieve positieve testen te vermijden. De bevestiging wordt uitgevoerd met PCR-analysetoestellen die op 12 april geleverd werden door Iraaks Koerdistan⁸. Volgens het Rojava Informatiecentrum bevonden deze twee analysetoestellen zich in het hospitaal van Serîkanîye. Door de invasie van de Turkse troepen zijn deze nu spijtig genoeg niet meer beschikbaar.

Om de immuniteit te kunnen bevestigen en meer precieze diagnoses voor sommige patiënten te kunnen stellen heeft het autonoom bestuur zich gericht tot Damascus om bloedtesten te laten

⁴ Van Wilgenburg W. (2020), « Officials to close Syria-Kurdistan Region border to block coronavirus », Kurdistan 24, <https://www.kurdistan24.net/en/news/84714a1a-24c4-4854-bec3-09820b6f3cfb>

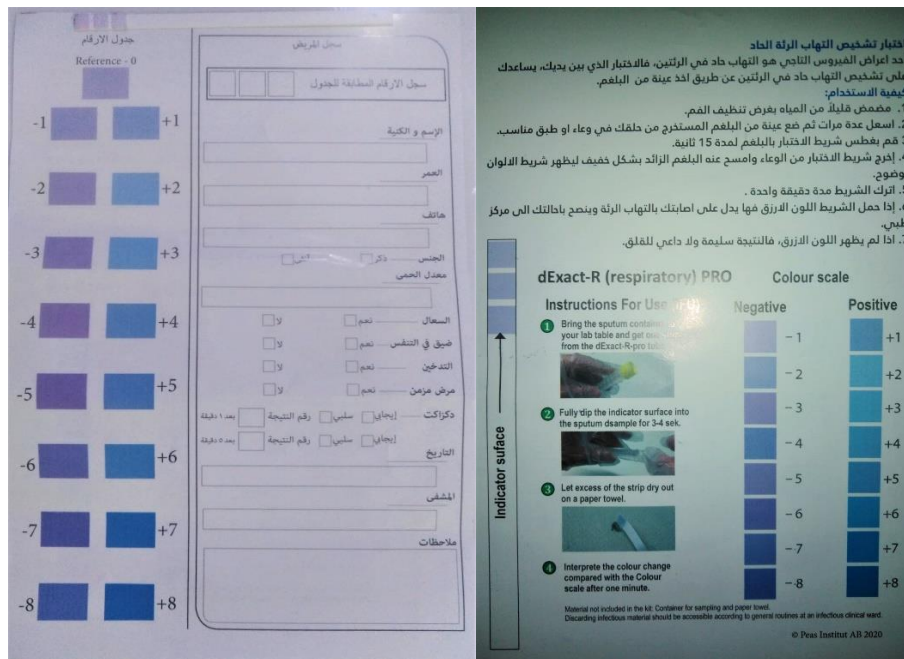
⁵ 11 volgens een artikel van 'International Rescue Committee' gepubliceerd op 23 maart 2020.

⁶ Hun website : <https://www.peasinstitut.se/>

⁷ De betrouwbaarheidsfactor varieert naargelang de besmettingsgraad op het ogenblik van de afname .De betrouwbaarheid werd opnieuw in vraag gesteld door lokale actoren.

⁸ Van Wilgenburg W. (2020), « Coronavirus test kits arrive in northeast Syria with help of Kurdistan Region », Kurdistan 24, <https://www.kurdistan24.net/en/news/8c463315-c57e-4d28-b798-8870143ddd8b>

uitvoeren in de laboratoria van de Syrische hoofdstad. De Wereldgezondheidsorganisatie, die bemiddeld heeft tussen de Democratische Federatie van Noord-Syrië en het regime van Bachar al Assad, heeft geen antwoord gekregen van het regime. Dit leidt tot politisering van de pandemie in een reeds gespannen situatie tussen de regio en de Turkse troepen. Rojava moest de zoveelste provocatie ondergaan nadat twee vliegtuigen afkomstig van Damascus op de luchthaven van Qamîşlî waren geland en dit in strijd met de afspraak tussen beide partijen dat tijdens de lock-out alle civiele vluchten zouden worden geannuleerd. Slechts 60 van de 300 gelande burgers konden worden getest door het autonoom bestuur, waardoor voor een mogelijke besmetting kan worden gevreesd.

Voor- en achterkant van de sneltest met bijbehorende tabblad

De internationale hulp

Mevrouw Jamîla Hamî beseft dat hulp gaat uitblijven: “De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) belooft van alles maar er gebeurt niets. De WGO werkt echter wel samen met het regime”. Uit een rapport van het Rojava Informatiecentrum blijkt dat de WGO 1200 testkits aan het regime heeft gegeven, maar geen enkel aan de Autonome Federatie. “Het is niet normaal dat de WGO enkel samenwerkt met Damascus” verklaart Dr. Mustafa Ciwan. De WGO, een gespecialiseerd agentschap van de Verenigd Naties, weigert de Democratische Federatie van Noord-Syrië te helpen omwille van een gebrek aan erkenning door de internationale gemeenschap. De Directeur-Generaal van de WGO, Dr. Tedros Adhanom Ghebreyesus deed nochtans een oproep tot internationale solidariteit: “Het virus verspreidt zich momenteel in landen met een zwak gezondheidssysteem, waarvan er sommige al geconfronteerd worden met een humanitaire crisis. Deze landen moeten geholpen worden – uit solidariteit maar ook om ons allemaal te beschermen en bij te dragen tot de uitroeiing van deze pandemie.”⁹. Kiezen om enkel aan Damascus hulp te bieden is in strijd met het hoofddoel van de WGO, namelijk de universele gezondheidszorg.

⁹ ONU Info (2020), De Verenigde Naties roept op tot de creatie van een fonds van 2 miljard dollar voor de strijd tegen Covid-19 in de wereld, <https://news.un.org/fr/story/2020/03/1064942>

Heyva Sor in Kurdistanê verwacht van zijn kant in de komende dagen financiële hulp van het Rode Kruis van de diverse Europese landen maar deze steun is zeer beperkt in vergelijking tot de vastgestelde noden. De toestand is nog verontrustender door het vertrek in 2019 van de meerderheid van het personeel van de niet gouvernementele organisaties naar aanleiding van de invasie in Sêrîkanîye en door de besteding van 50% van het budget van het gezondheidscomité aan de strijd tegen COVID-19.

Conclusie

De covoorzitter van het gezondheidscomité Dr. Mustafa Ciwan en de co-voorzitster van d'Heyva Sor in Kurdistanê, Mevrouw Jamîla Hamî.

Mevrouw Jamîla Hamî, benadrukt dat ondertussen de door de Turkse staat gevoerde oorlog gewoon doorloopt. Erger nog, het coronavirus wordt zelfs gebruikt in de strijd tegen de bewoners van Rojava. Volgens de co-voorzitster van Heyva Sor in Kurdîstanê en de covoorzitter van het gezondheidscomité heeft Turkije het ziekenhuis Roj van Sêrîkanîye omgebouwd tot een quarantainecentrum voor personen, komende uit afgelegen gebieden, die besmet zijn door het virus¹⁰. Deze transfert van patiënten is er niet om normale hospitalisaties te regelen maar blijkbaar wel om besmette personen weg te halen uit Turks grondgebied, en zodoende de omliggende bevolkingsgroepen in gevaar te brengen. Voor Dr. Ciwan is dit de zoveelste oorlogsmisdaad begaan door de Turkse staat.

“We kunnen niet anders dan deze zeer moeilijke situatie aanpakken. We kunnen niet gaan zitten en wachten op hulp. We hopen dat er een dag komt waarop we aan wat anders dan de oorlog kunnen denken: bijvoorbeeld aan de wijze waarop we onze gezondheidszorg kunnen verbeteren.” verklaart Mevrouw Jamîla Hamî. De Wereldgezondheidsorganisatie moet zijn standpunt herbekijken: er moet een rechtvaardige en directe steun toekomen aan de Democratische Federatie van Noord-Syrië.

¹⁰ Hebûn H. et Çoban M. (2020), « Turkey transfers coronavirus patients to Sêrêkaniyê hospital », ANFNews